

Лабораторна робота

Моделювання динамічного поля (поля тисків)
та масопереносу

в гідродинамічних процесах

(застосування

- 1) моделі адвекції плями поверхневого забруднювача;
- 2) моделі масопереносу донного ґрунту)

Математична постановка Задачі 1

(для визначення $\varphi = \varphi(r, t): \vec{V} = \nabla \varphi$)

$$t \geq t_0 : \quad \Delta \varphi = 0 \quad \vec{r} \notin L_d, L_v \quad (1)$$

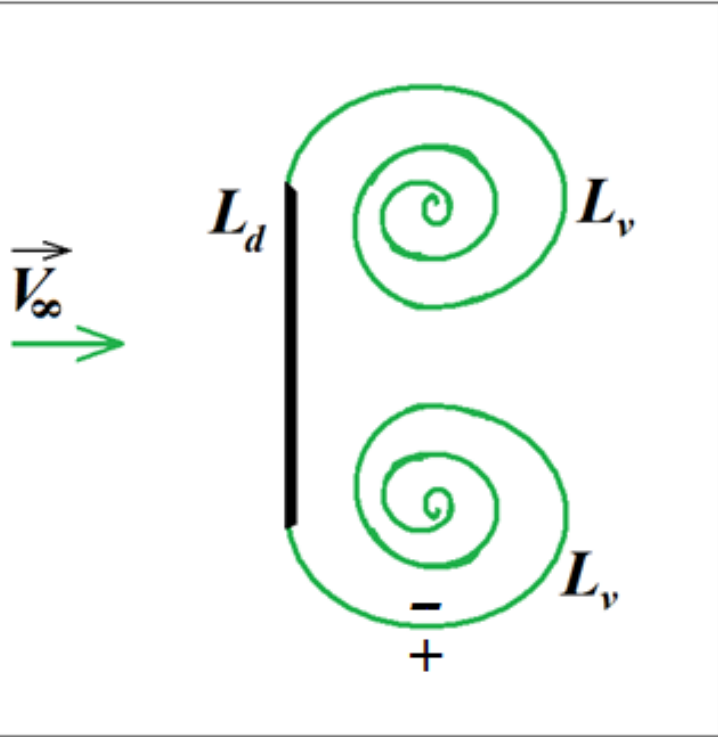
$$\frac{\partial \varphi}{\partial n} = 0 \quad \vec{r} = \vec{r}_d \in L_d(t) \quad (2)$$

$$\frac{d}{dt} (\varphi^+ - \varphi^-) \Big|_{r_v} = 0 \quad \vec{r} = \vec{r}_v \in L_v(t) \quad (3)$$

$$\lim_{|r-r_L| \rightarrow \infty} \nabla \varphi = V_\infty \quad (4)$$

$$\frac{\partial \vec{r}_v}{\partial t} = \vec{V}(\vec{r}_v, t) \quad \vec{r} = \vec{r}_v \in L_v(t) \quad (5)$$

$$t = t_0 : \quad L_0 = L_d(t_0) + L_v(t_0) \quad (6)$$

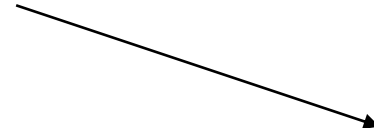
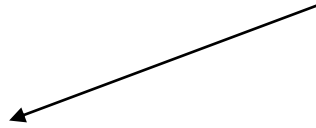
Математична модель

(інтегральне представлення розв'язку)

$$\bar{V}_\infty = u_\infty - iv_\infty \quad (7)$$

$$\Phi(z, t) = \varphi + i\psi = \bar{V}_\infty z + \frac{1}{2\pi i} \int_{L_d(t)} f(\omega, t) \ln(z - \omega) d\omega + \frac{1}{2\pi i} \int_{L_v(t)} f(\omega, t) \ln(z - \omega) d\omega + Const$$

$$\bar{V}(z, t) = u - iv = \frac{\partial \Phi(z, t)}{\partial z} = \bar{V}_\infty + \frac{1}{2\pi i} \int_{L_d(t)} \frac{f(\omega, t)}{z - \omega} d\omega + \frac{1}{2\pi i} \int_{L_v(t)} \frac{f(\omega, t)}{z - \omega} d\omega \quad (8)$$

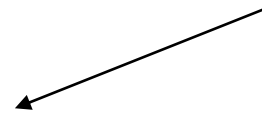
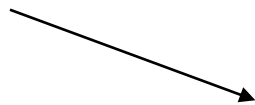

Умова на детермінованій границі L_d

Умова на вільній границі L_v

$$(9) \quad \left\{ \begin{array}{l} z = \omega_d(t) \in L_d, \quad t \geq t_0: \\ \operatorname{Re} \left\{ \frac{1}{2\pi i} \int_{L_d} \frac{f(\omega, t) n(\omega_d)}{(\omega_d - \omega)} d\omega \right\} = -\operatorname{Re} \left\{ \bar{V}_\infty n(\omega_d) + \frac{1}{2\pi i} \int_{L_v(t)} \frac{f(\omega, t) n(\omega_d)}{(\omega_d - \omega)} d\omega \right\} \\ \int_{L_{dj}} f(\omega_d, t) d\omega_d = - \int_{L_{vj}(t)} f(\omega_v, t) d\omega_v + C_j, j=1,2,\dots \end{array} \right.$$

$$(10) \quad \left\{ \begin{array}{l} z = \omega_v(t) \in L_v(t), \quad t > t_0: \\ \frac{d\bar{\omega}_v(t)}{dt} = \frac{1}{2\pi i} \int_{L_d} \frac{f(\omega, t) d\omega}{(\omega_v - \omega)} + \frac{1}{2\pi i} \int_{L_v(t)} \frac{f(\omega, t) d\omega}{(\omega_v - \omega)} + \bar{V}_\infty, \\ \omega_v = \omega_d \Rightarrow f(\omega_v, t) = f(\omega_d, t), \\ t = t_0: \\ L_v(t_0) = L_{v0} \end{array} \right.$$

$$P(z, t) = P_\infty - \rho \operatorname{Re} \left\{ \frac{\partial}{\partial t} \Phi(z, t) + \frac{\bar{V}(z, t) \cdot \overline{\bar{V}(z, t)}}{2} - \frac{V_\infty \cdot \bar{V}_\infty}{2} \right\} \quad (11)$$

Вхідні данні (для дискретизованої моделі)

- 1) **Контур в системі координат визначається масивом маркованих точок, в яких розташовано систему дискретних особливостей:**

-Впорядкований масив точок $\{\omega_{0j} = x_{0j} + iy_{0j}\}, j = 1, \dots, M$ розташування дискретних особливостей:

$$\{x_{0j}, y_{0j}\}, j = 1, \dots, M$$

- Впорядкований масив точок колокацій $\{\omega_k = x_k + iy_k\}, k = 1, \dots, M - 1$ розташованих між дискретних особливостей:

$$\{x_k = (x_{0k} + x_{0k+1})/2, y_k = (y_{0k} + y_{0k+1})/2\}$$

$$k = 1, \dots, M - 1$$

-Масив нормалей, розташованих в точках колокацій:

$$\vec{n}_k(x_k, y_k) = (n_{xk}, n_{yk})$$

$$n_{xk} = -(y_{0k+1} - y_{0k}) / \sqrt{(x_{0k+1} - x_{0k})^2 + (y_{0k+1} - y_{0k})^2}$$

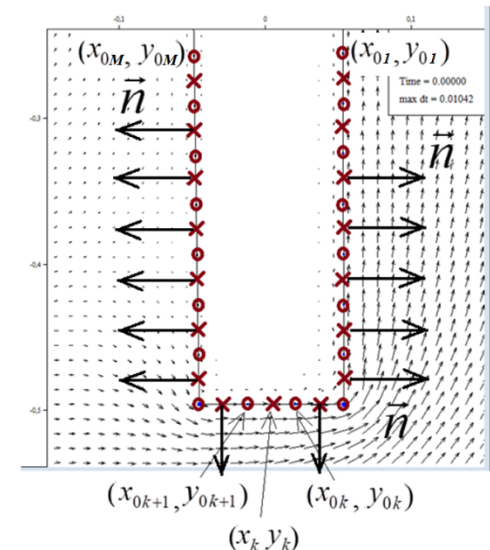
$$n_{yk} = (x_{0k+1} - x_{0k}) / \sqrt{(x_{0k+1} - x_{0k})^2 + (y_{0k+1} - y_{0k})^2}$$

$$k = 1, \dots, M - 1$$

2) M -кількість дискретних особливостей

3) Γ_0 -константа, для визначення єдиного розв'язку

4) $\vec{V}_\infty = (u_\infty, v_\infty)$ $|\vec{V}_\infty| = 1$

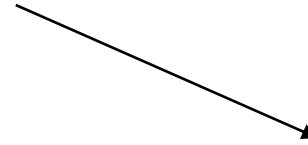
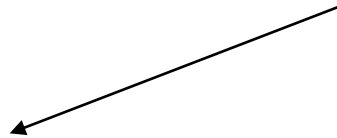

Дискретизована модель (при $t = t_{n+1}$)

$$\vec{V}_\infty = (u_\infty, v_\infty) = (\cos \alpha, \sin \alpha)$$

$$\varphi(x, y, t_{n+1}) = (xu_\infty + yv_\infty) + \sum_{j=1}^M \frac{\Gamma_j(t_{n+1})}{2\pi} \text{Arctg} \left(\frac{y - y_{0j}}{x - x_{0j}} \right) + \sum_p \sum_{i=1}^{n+1} \frac{\gamma_i^p}{2\pi} \text{Arctg} \left(\frac{y - y_i^p(t_{n+1})}{x - x_i^p(t_{n+1})} \right) \quad (12)$$

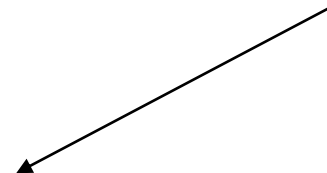
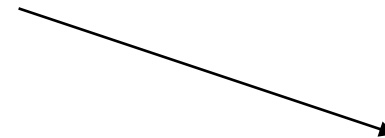
$$\vec{V}(x, y, t_{n+1}) = (u_\infty, v_\infty) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_{n+1}) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^{n+1} \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t_{n+1}), y_i^p(t_{n+1})) \quad (13)$$

Умова на детермінованій границі L_d

Умова на детермінованій границі L_v

$$(14) \left\{ \begin{array}{l} \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_{n+1}) (\vec{n}_k(x_k, y_k) \cdot \vec{V}_j(x_k, y_k, x_{0j}, y_{0j})) = \\ = -(\vec{n}_k(x_k, y_k) \cdot \vec{V}_\infty) - \sum_p \sum_{i=1}^{n+1} \gamma_i^p (n(x_k, y_k) \cdot \vec{V}(x_k, y_k, x_i^p(t_{n+1}), y_i^p(t_{n+1}))) \\ \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_n) = - \sum_p \sum_{i=1}^n \gamma_i^p \end{array} \right. \quad \begin{array}{l} \vec{r}_{n+1} = \vec{r}_n + \vec{V}_n \tau_n \\ k = \overline{1, M-1} \end{array} \quad (15)$$

$$C_p(x, y, t) = 2 \frac{p - p_\infty}{\rho \vec{V}_\infty^2} = 1 - \frac{(\nabla \varphi)^2}{V_\infty^2} - \frac{2}{V_\infty^2} \frac{\partial \varphi}{\partial t} \quad (16)$$

Визначення $\Gamma_1(t_{n+1}), \dots, \Gamma_M(t_{n+1})$ для векторного поля швидкостей

$$\vec{V}(x, y, t_{n+1}) = (u_\infty, v_\infty) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_{n+1}) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^{n+1} \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t_{n+1}), y_i^p(t_{n+1})) \quad (17)$$

Із умови

$$\left(\vec{V}(x_k, y_k, t_{n+1}) \cdot \vec{n}(x_k, y_k) \right) = 0, \quad k = \overline{1, M-1} \quad (18)$$

Система лінійних алгебраїчних рівнянь

$$\left\{ \begin{aligned} & \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_{n+1}) (\vec{n}_k(x_k, y_k) \cdot \vec{V}_j(x_k, y_k, x_{0j}, y_{0j})) = \\ & = -(\vec{n}_k(x_k, y_k) \cdot \vec{V}_\infty) - \sum_p \sum_{i=1}^{n+1} \gamma_i^p (\vec{n}_k(x_k, y_k) \cdot \vec{V}(x_k, y_k, x_i^p(t_{n+1}), y_i^p(t_{n+1}))) \end{aligned} \right. \quad (19)$$

$$\left\{ \begin{aligned} & \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_{n+1}) = - \sum_p \sum_{i=1}^{n+1} \gamma_i^p \end{aligned} \right. \quad k = \overline{1, M-1} \quad (20)$$

Розв'язок:

$$\Gamma_1(t_{n+1}), \dots, \Gamma_M(t_{n+1}) \quad (21)$$

Чисельний розв'язок початково-краєвої задачі відривного обтікання окремого не замкненого контуру

$$\begin{aligned}\vec{V}(x, y, t_n) &= \nabla \varphi(x, y, t_n) = (u(x, y, t_n), v(x, y, t_n)) = \\ &= \vec{V}_\infty + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_n) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^n \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t_n), y_i^p(t_n))\end{aligned}\quad (22)$$

Вектор швидкості $\vec{V}(x, y, x_{0i}, y_{0i}) = (u(x, y, x_{0i}, y_{0i}), v(x, y, x_{0i}, y_{0i}))$ визначений в точці (x, y) індукований вихором з одиничною інтенсивністю, розташованим в точці (x_{0i}, y_{0i})

$$\left\{ \begin{aligned} u(x, y, x_{0i}, y_{0i}) &= \frac{1}{2\pi} \cdot \frac{y_{0i} - y}{R_{0i}^2} \end{aligned} \right. \quad (24)$$

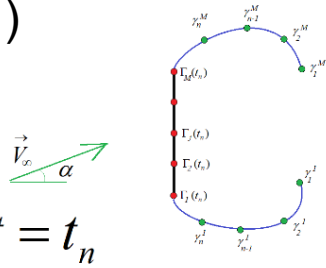
$$\left\{ \begin{aligned} v(x, y, x_{0i}, y_{0i}) &= \frac{1}{2\pi} \cdot \frac{x - x_{0i}}{R_{0i}^2} \end{aligned} \right. \quad (25)$$

$$\text{де } R_{0i} = \begin{cases} \sqrt{(x - x_{0i})^2 + (y - y_{0i})^2}, & \sqrt{(x - x_{0i})^2 + (y - y_{0i})^2} > \delta \\ \delta, & \sqrt{(x - x_{0i})^2 + (y - y_{0i})^2} \leq \delta \end{cases} \quad (26)$$

$$\text{Крок по часу обирається із умови} \quad \tau_n = \frac{\min(\delta_k)}{\max_{D^+}(|V|)} \quad (27)$$

Послідовність кроків при моделювання кінематики

1)

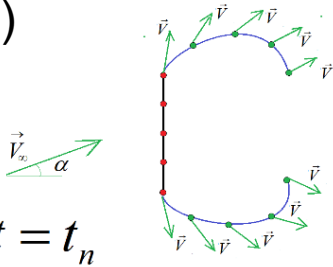

$$\vec{V}_\infty = (u_\infty, v_\infty) = (\cos \alpha, \sin \alpha) \quad (28)$$

$$\varphi(x, y, t_n) = (x \cos \alpha + y \sin \alpha) + \sum_{j=1}^M \frac{\Gamma_j(t_n)}{2\pi} \text{Arctg} \left(\frac{y - y_{0j}}{x - x_{0j}} \right) + \sum_p \sum_{i=1}^n \frac{\gamma_i^p}{2\pi} \text{Arctg} \left(\frac{y - y_i^p(t_n)}{x - x_i^p(t_n)} \right) \quad (29)$$

$$\vec{V}(x, y, t_n) = (\cos \alpha, \sin \alpha) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_n) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^n \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t_n), y_i^p(t_n)) \quad (30)$$

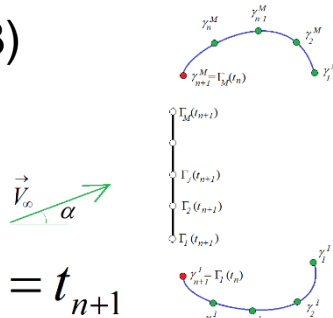
2)

Визначення швидкості всіх вихорів, які визначають контур L_v^P що відірвався від P -вихора:

$$\begin{aligned} \vec{V}(x, y, t_n) &= \nabla \varphi(x, y, t_n) = (u(x, y, t_n), v(x, y, t_n)) = \\ &= \vec{V}_\infty + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_n) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^n \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t_n), y_i^p(t_n)) \end{aligned} \quad (31)$$

3)

Пересування за час $\Delta t = t_{n+1} - t_n$ всіх вихорів, які визначають контур L_v^P що відірвався від P -вихора:

$$\forall p, i = 1, \dots, n \quad (32)$$

$$\begin{cases} x_i^p(t_{n+1}) = x_i^p(t_n) + u(x_i^p(t_n), y_i^p(t_n), t_n)(t_{n+1} - t_n) \\ y_i^p(t_{n+1}) = y_i^p(t_n) + v(x_i^p(t_n), y_i^p(t_n), t_n)(t_{n+1} - t_n) \end{cases}$$

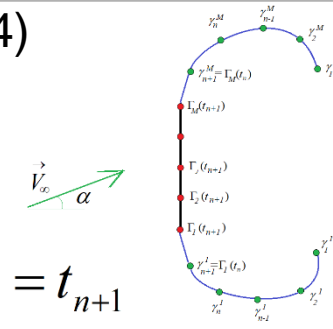
$\gamma_{n+1}^p = \Gamma_p(t_n)$ -інтенсивність нового вихора, який відірвався від P -вихора

Розв'язування СЛАР для визначення $\Gamma_1(t_{n+1}), \dots, \Gamma_M(t_{n+1})$

$$\varphi(x, y, t_{n+1}) = (x \cos \alpha + y \sin \alpha) + \sum_{j=1}^M \frac{\Gamma_j(t_{n+1})}{2\pi} \text{Arctg} \left(\frac{y - y_{0j}}{x - x_{0j}} \right) + \sum_p \sum_{i=1}^{n+1} \frac{\gamma_i^p}{2\pi} \text{Arctg} \left(\frac{y - y_i^p(t_{n+1})}{x - x_i^p(t_{n+1})} \right) \quad (33)$$

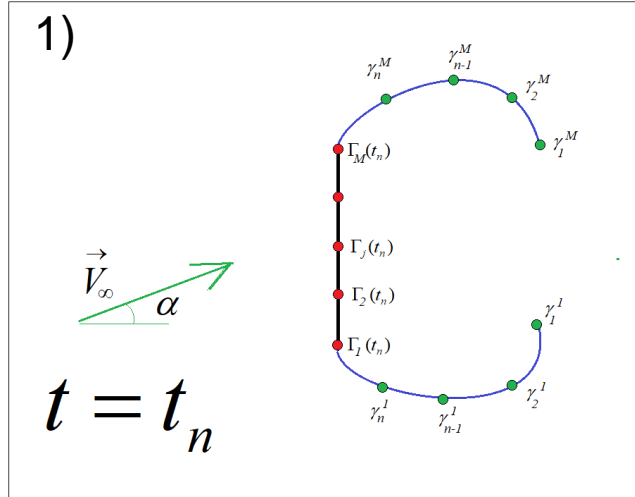
$$\vec{V}(x, y, t_{n+1}) = (\cos \alpha, \sin \alpha) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_{n+1}) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^{n+1} \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t_{n+1}), y_i^p(t_{n+1})) \quad (34)$$

4)

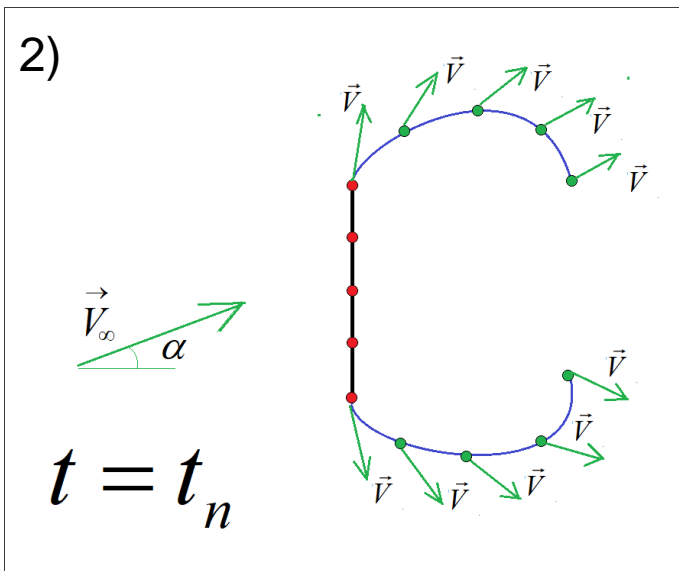

Покрокове моделювання кінематики

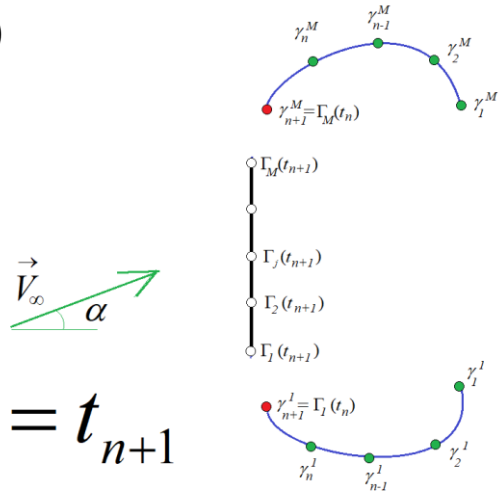
$$\varphi(x, y, t_n) = (x \cos \alpha + y \sin \alpha) + \sum_{j=1}^M \frac{\Gamma_j(t_n)}{2\pi} \operatorname{Arctg} \left(\frac{y - y_{0j}}{x - x_{0j}} \right) + \sum_p \sum_{i=1}^n \frac{\gamma_i^p}{2\pi} \operatorname{Arctg} \left(\frac{y - y_i^p(t_n)}{x - x_i^p(t_n)} \right) \quad (35)$$

$$\vec{V}(x, y, t_n) = (\cos \alpha, \sin \alpha) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_n) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^n \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t_n), y_i^p(t_n)) \quad (36)$$

$$\vec{V}(x, y, t) = (u(x, y, t), v(x, y, t)) \quad (37)$$

3)

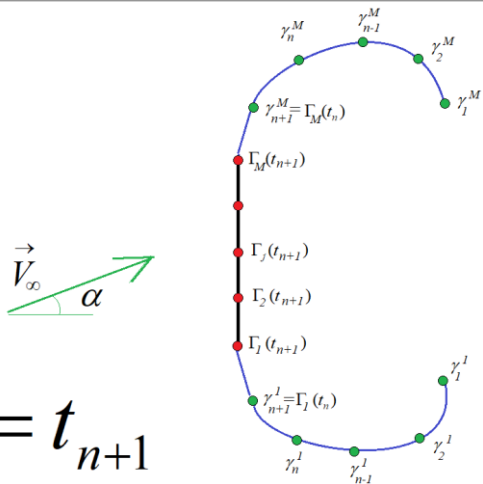
$$\vec{V}(x, y, t_n) = (u(x, y, t_n), v(x, y, t_n)) = \vec{V}_\infty + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_n) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^n \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t_n), y_i^p(t_n)) \quad (38)$$

$$\forall p: \gamma_{n+1}^p = \Gamma_p(t_n); \quad i = 1, \dots, n+1:$$

$$\begin{cases} x_i^p(t_{n+1}) = x_i^p(t_n) + u(x_i^p(t_n), y_i^p(t_n), t_n)(t_{n+1} - t_n) \\ y_i^p(t_{n+1}) = y_i^p(t_n) + v(x_i^p(t_n), y_i^p(t_n), t_n)(t_{n+1} - t_n) \end{cases} \quad (39)$$

$$\gamma_{n+1}^p = \Gamma_p(t_n) \quad \text{-інтенсивність нового вихора, який відірвався від } P\text{-вихора}$$

4)

$$\left\{ \begin{aligned} & \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_{n+1}) (\vec{n}_k(x_k, y_k) \cdot \vec{V}_j(x_k, y_k, x_{0j}, y_{0j})) = \\ & = -(\vec{n}_k(x_k, y_k) \cdot \vec{V}_\infty) - \sum_p \sum_{i=1}^{n+1} \gamma_i^p (n(x_k, y_k) \cdot \vec{V}(x_k, y_k, x_i^p(t_{n+1}), y_i^p(t_{n+1}))) \end{aligned} \right. \quad (40)$$

$$\sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_n) = - \sum_p \sum_{i=1}^n \gamma_i^p \quad k = \overline{1, M-1} \quad (41)$$

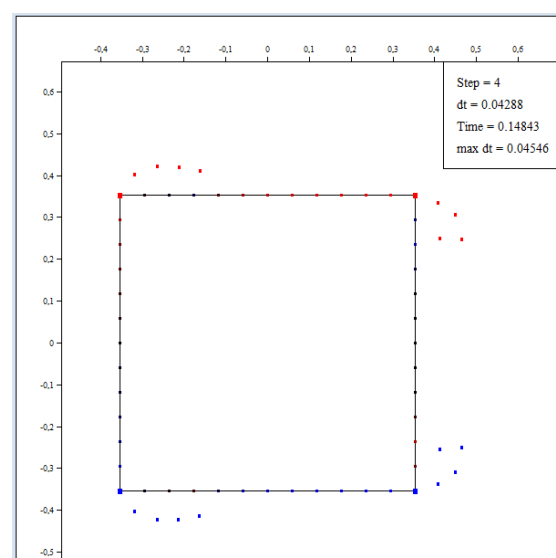
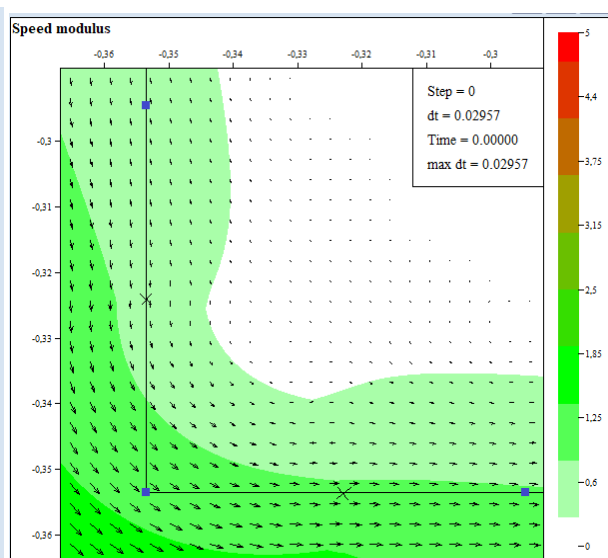
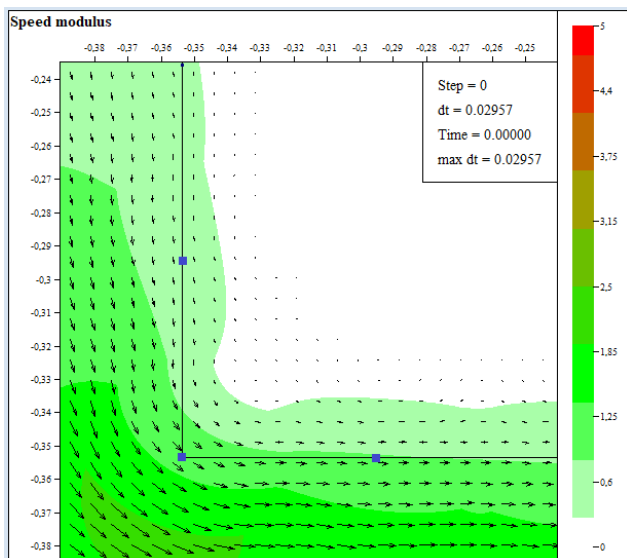
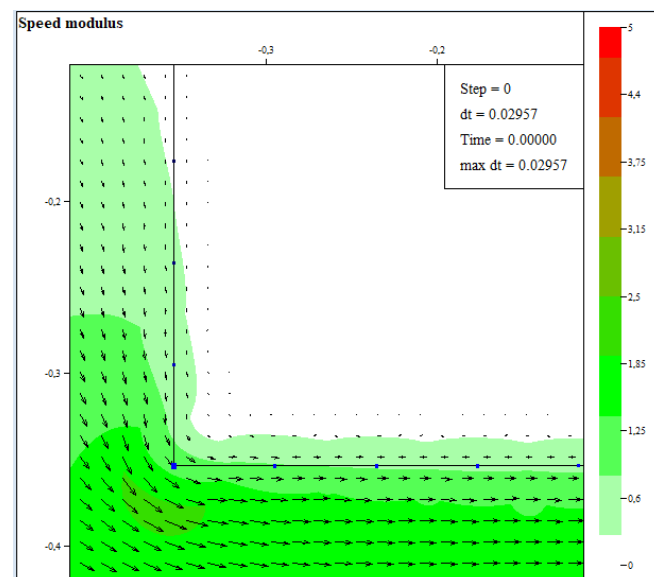
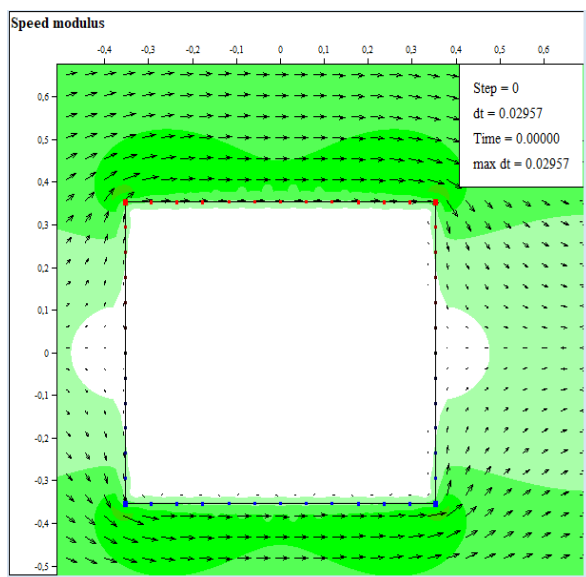
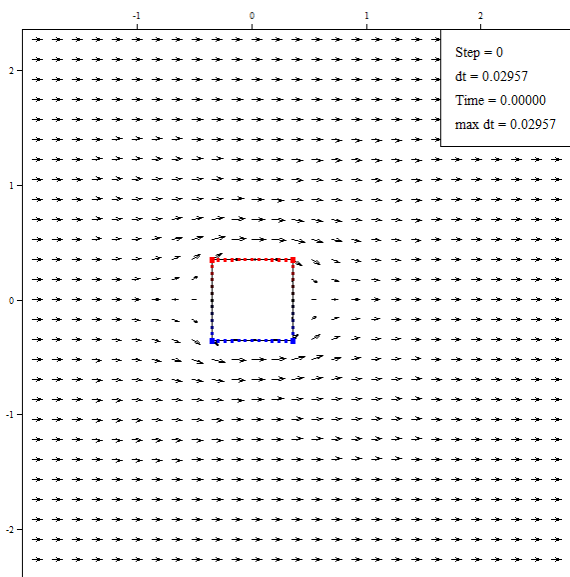
$$\Gamma_1(t_{n+1}), \dots, \Gamma_M(t_{n+1}) \quad (42)$$

$$\varphi(x, y, t_{n+1}) = (x \cos \alpha + y \sin \alpha) + \sum_{j=1}^M \frac{\Gamma_j(t_{n+1})}{2\pi} \text{Arctg} \left(\frac{y - y_{0j}}{x - x_{0j}} \right) + \sum_p \sum_{i=1}^{n+1} \frac{\gamma_i^p}{2\pi} \text{Arctg} \left(\frac{y - y_i^p(t_{n+1})}{x - x_i^p(t_{n+1})} \right) \quad (43)$$

$$\vec{V}(x, y, t_{n+1}) = (\cos \alpha, \sin \alpha) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_{n+1}) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^{n+1} \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t_{n+1}), y_i^p(t_{n+1})) \quad (44)$$

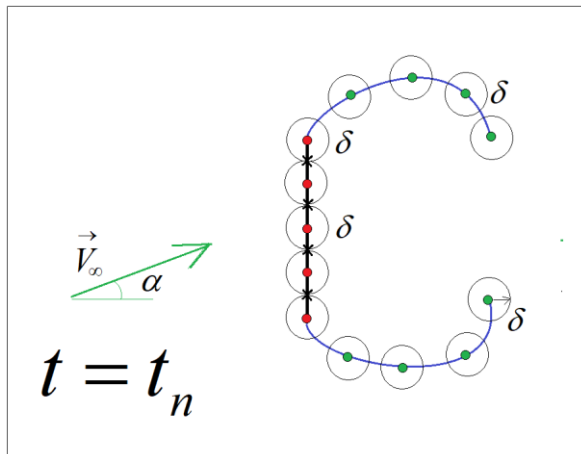
Локальні особливості дискретної моделі

11

Параметри для забезпечення виконання умови непроникнення для нестационарних процесів

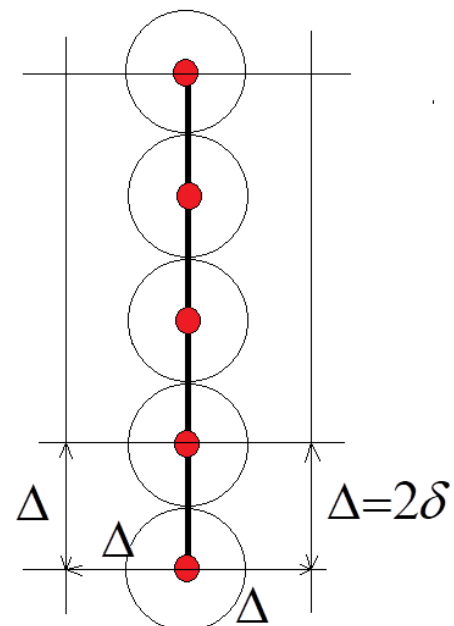
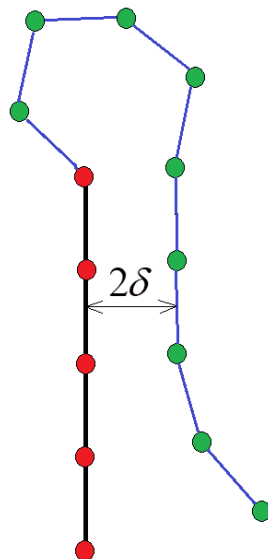
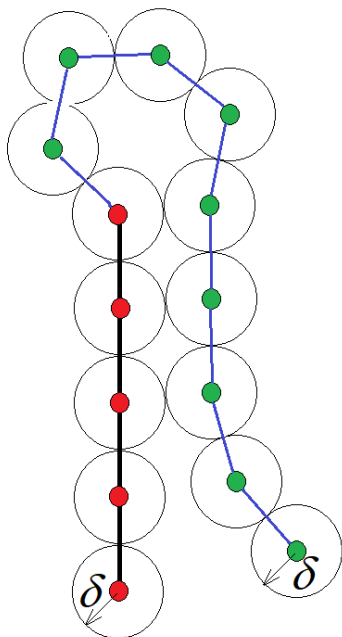
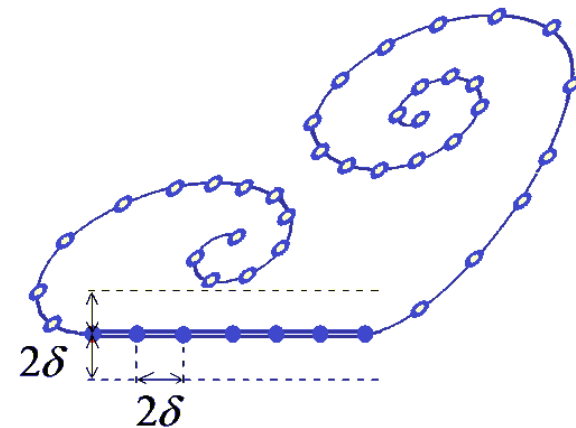
12

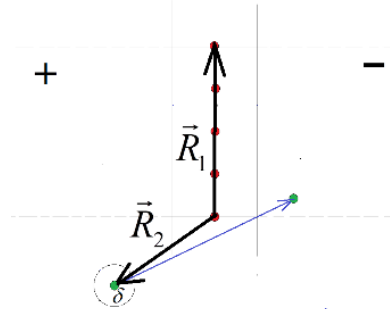
$$\Delta = 2\delta$$

$$\Delta = \frac{L}{M}$$

$$\delta = \frac{L}{2M}$$

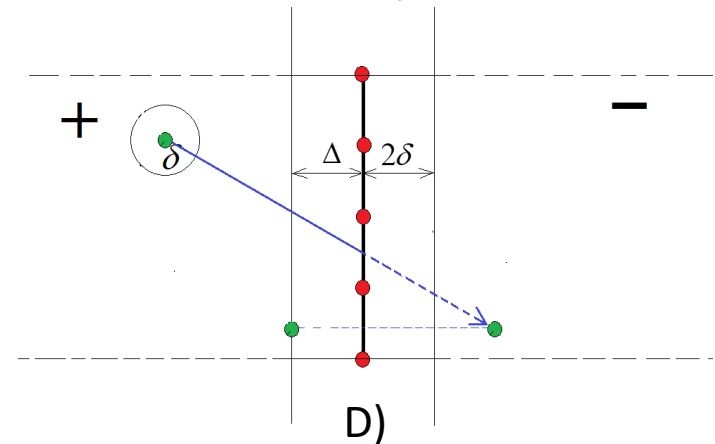
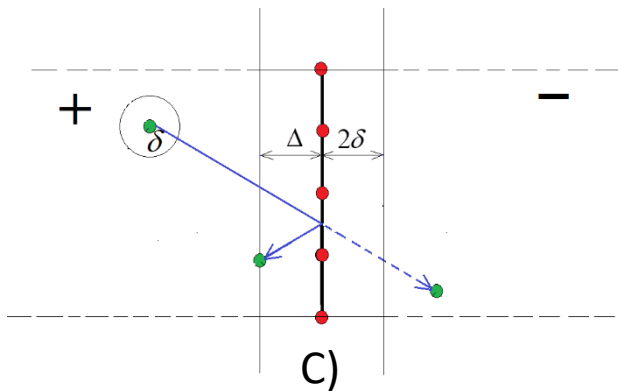
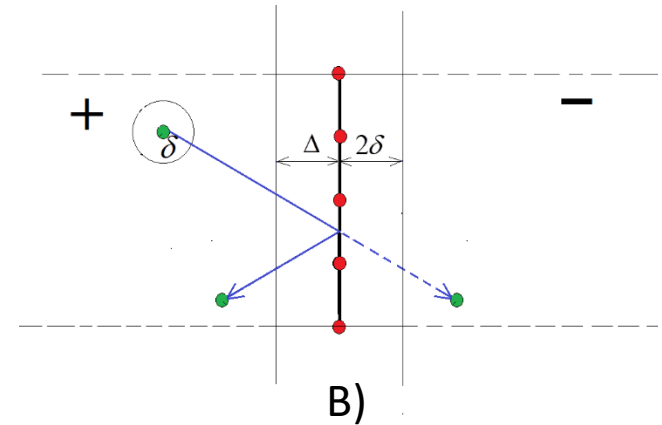
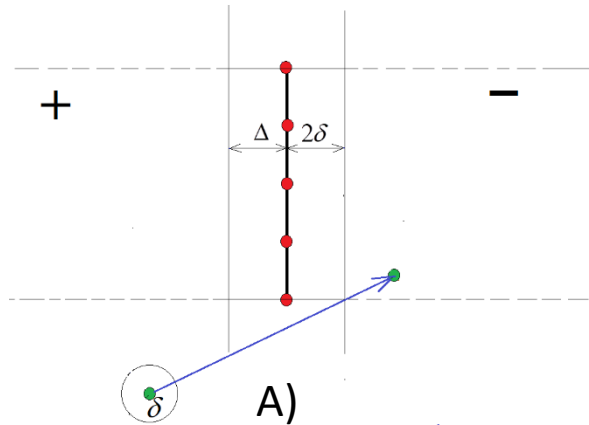

$$\text{sign}(\vec{R}_1 \times \vec{R}_2) > 0 \Rightarrow r \in D^+$$

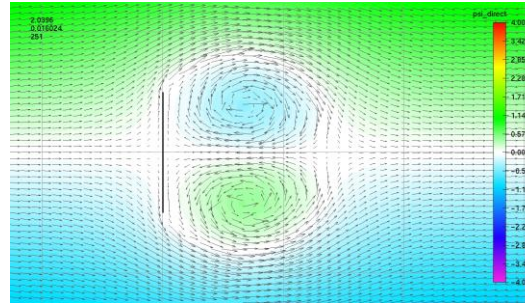

$$\text{sign}(\vec{R}_1 \times \vec{R}_2) < 0 \Rightarrow r \in D^-$$

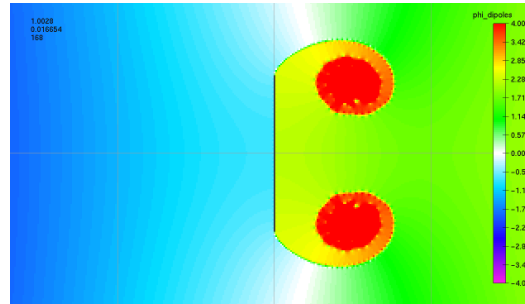
Визначення положення маркованої рухомої точки відносно боку елемента контуру

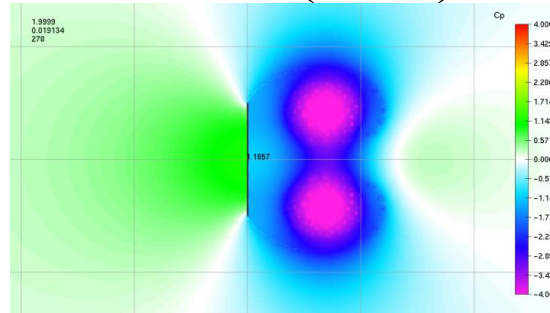
Забезпечення непроникнення маркованої рухомої точки відносно боку елемента контуру

$$\vec{V}(x, y, t) = (u_{\infty}, v_{\infty}) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^{n(t)} \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t), y_i^p(t)) \quad (45)$$

$$\varphi(x, y, t) = (xu_{\infty} + yv_{\infty}) + \sum_{j=1}^M \frac{\Gamma_j(t)}{2\pi} \text{Arctg} \left(\frac{y - y_{0j}}{x - x_{0j}} \right) + \sum_p \sum_{i=1}^{n(t)} \frac{\gamma_i^p}{2\pi} \text{Arctg} \left(\frac{y - y_i^p(t)}{x - x_i^p(t)} \right) \quad (46)$$

$$C_P(x, y, t) = 2 \frac{p - p_{\infty}}{\rho \vec{V}_{\infty}^2} = 1 - \frac{(\nabla \varphi)^2}{\vec{V}_{\infty}^2} - \frac{2}{\vec{V}_{\infty}^2} \frac{\partial \varphi}{\partial t} \quad (47)$$

1) Обчислення поля тисків

$$\vec{V}(x, y, t) = (u_\infty, v_\infty) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^{n(t)} \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t), y_i^p(t))$$

$$C_p(x, y, t) = 2 \frac{p - p_\infty}{\rho \vec{V}_\infty^2} = 1 - \frac{(\nabla \varphi)^2}{\vec{V}_\infty^2} - \frac{2}{\vec{V}_\infty^2} \frac{\partial \varphi}{\partial t}$$

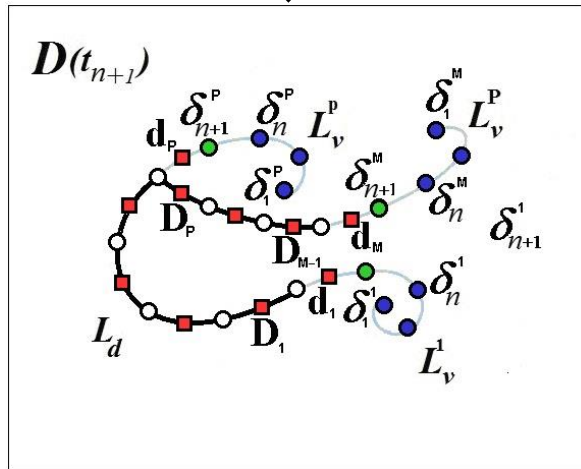
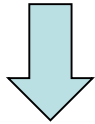
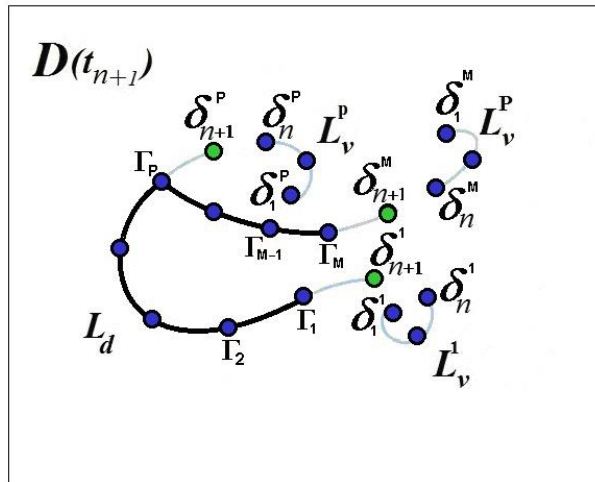
$$\begin{aligned} \frac{\partial \varphi(x, y, t_{n+1})}{\partial t} = & \sum_{j=1}^{M-1} \left(\vec{D}_j, \vec{V}_j(x, y, \bar{x}_j(t_{n+1}), \bar{y}_j(t_{n+1})) \right) + \sum_p \left(\vec{d}_p, \vec{V}_p(x, y, \bar{x}_n^p(t_{n+1}), \bar{y}_n^p(t_{n+1})) \right) - \\ & - \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_{n+1}) \left(\vec{V}_j(x, y, x_{0j}(t_{n+1}), y_{0j}(t_{n+1})), \vec{W}_d(x_{0j}(t_{n+1}), y_{0j}(t_{n+1})) \right) - \\ & - \sum_{p=1}^P \sum_{i=1}^{n+1} \delta_i^p \left(\vec{V}_i(x, y, x_i^p(t_{n+1}), y_i^p(t_{n+1})), \vec{W}_v(x_i^p(t_{n+1}), y_i^p(t_{n+1})) \right) \end{aligned}$$

де

$$\begin{cases} \vec{D}_j = (x_{j+1} - x_j, y_{j+1} - y_j) \mathcal{Q}_j \\ \vec{d}_p = (x_p - x_n^p, y_p - y_n^p) q_p \end{cases} \quad \begin{cases} \bar{x}_j = 0.5(x_{0j+1} + x_{0j}) \\ \bar{y}_j = 0.5(y_{0j+1} + y_{0j}) \end{cases} \quad \begin{cases} \bar{x}_n^p = 0.5(x_n^p + x_{0p}) \\ \bar{y}_n^p = 0.5(y_n^p + y_{0p}) \end{cases}$$

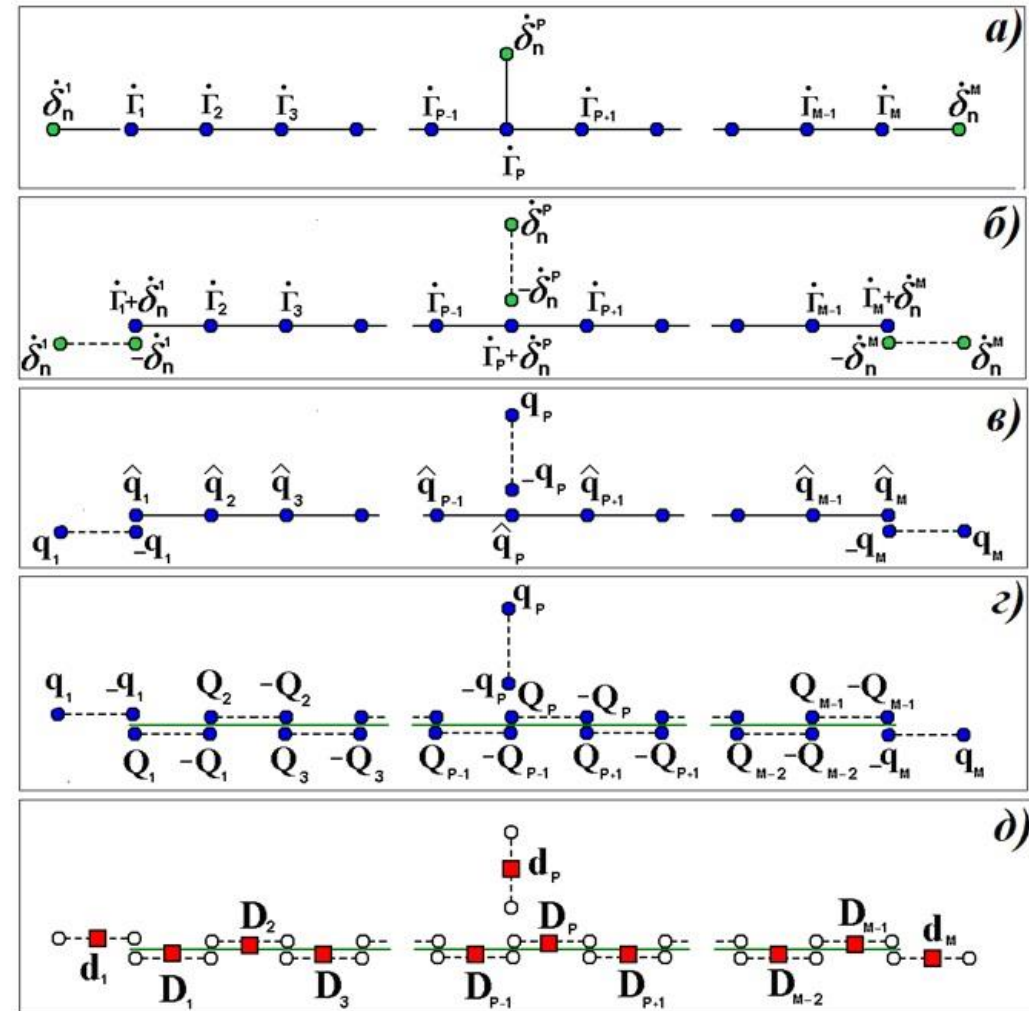
$$C_p(x, y, t) = 1 - \frac{(\vec{V}(x, y, t))^2}{\vec{V}_\infty^2} - \frac{2}{\vec{V}_\infty^2} \left(\frac{\partial \varphi_{\text{диполь}}}{\partial t} + \frac{\partial \varphi_{\text{конвект}}}{\partial t} \right)$$

Discrete singularities and computational algorithm for accounting for flow separation

Fig.21

Transformation of the Vortex System into the System of Dipoles and Vortices

Fig.22

The transformation of the vortex system into a system of dipoles, taking into account the separation

$$\dot{\delta}_{n+1}^p = \delta_{n+1}^p / (t_{n+1} - t_n)$$

$$\dot{\Gamma}_j(t_{n+1}) = (\Gamma_j(t_{n+1}) - \Gamma_j(t_n)) / (t_{n+1} - t_n)$$

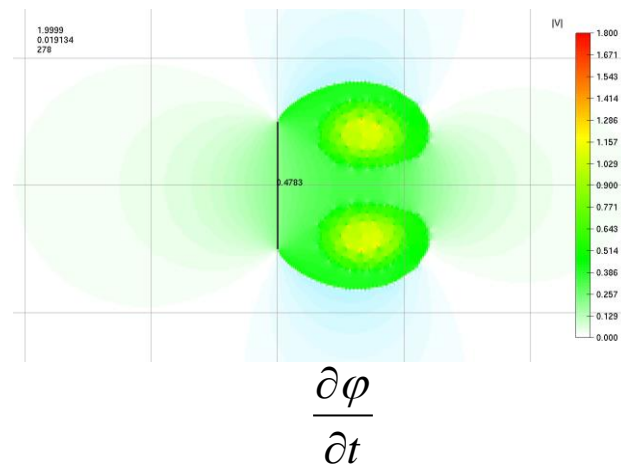
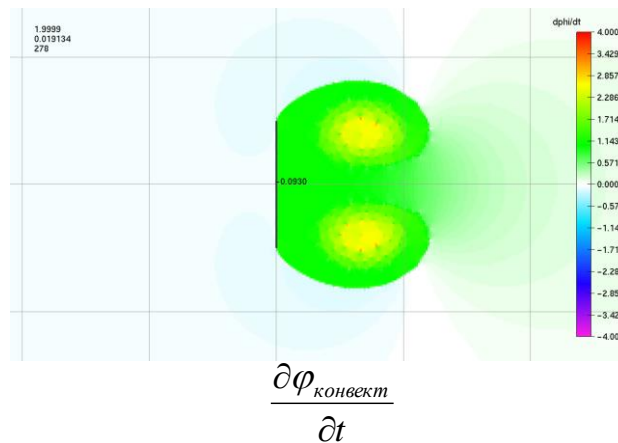
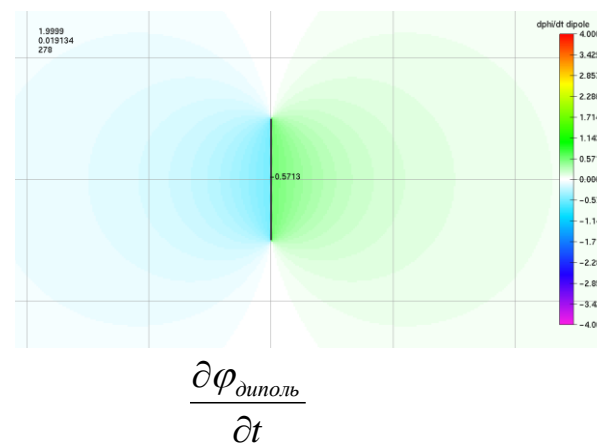
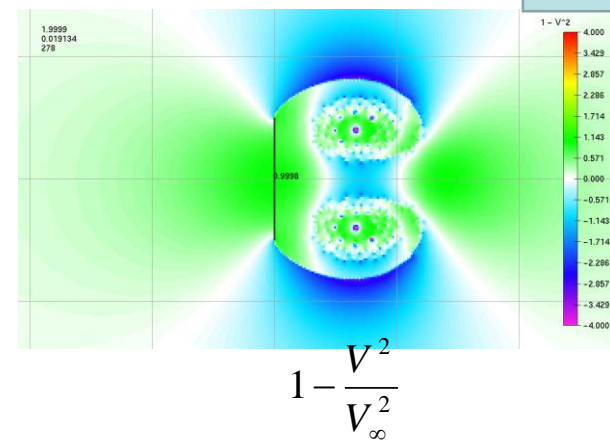
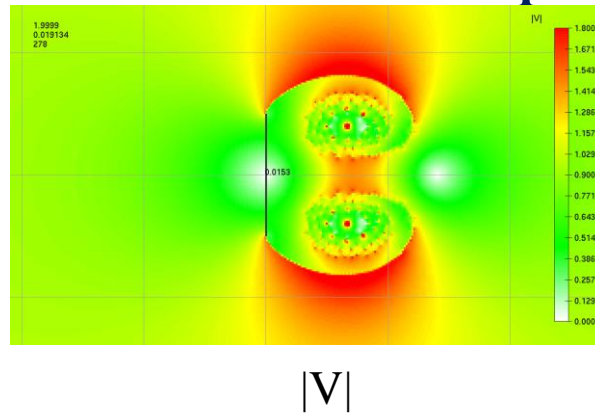
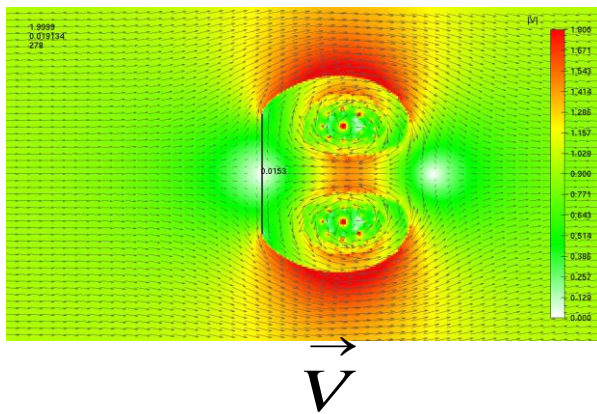
$$\hat{q}_j = \hat{q}_i(t_{n+1}) = \dot{\Gamma}_j(t_{n+1})$$

$$\hat{q}_p(t_{n+1}) = \dot{\Gamma}_p(t_{n+1}) + \dot{\delta}_{n+1}^p$$

$$Q_1 = \hat{q}_1 \quad Q_i = \sum_{k=1}^i \hat{q}_k \quad i=1,2,\dots,M-1.$$

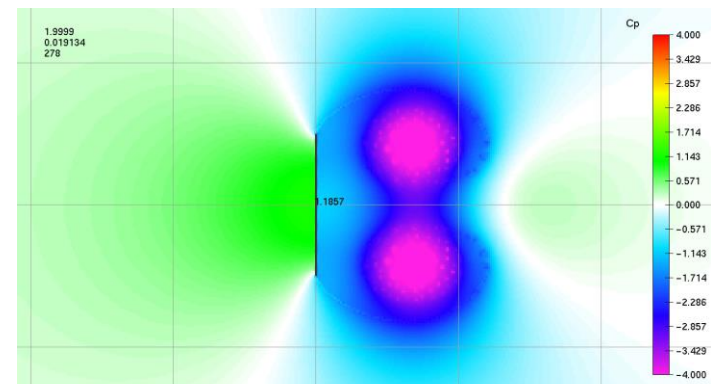
Вплив нестационарності

16

$$C_P(x, y, t) = 2 \frac{p - p_\infty}{\rho \vec{V}_\infty^2} = 1 - \frac{(\nabla \varphi)^2}{\vec{V}_\infty^2} - \frac{2}{\vec{V}_\infty^2} \frac{\partial \varphi}{\partial t}$$

$$C_P(x, y, t) = 1 - \frac{(\vec{V}(x, y, t))^2}{\vec{V}_\infty^2} - \frac{2}{\vec{V}_\infty^2} \left(\frac{\partial \varphi_{\text{диполь}}}{\partial t} + \frac{\partial \varphi_{\text{конвект}}}{\partial t} \right)$$

Задачі Коші для визначення масопереносу (по відомому полю швидкості).

2) Задачі Коші для процесу адвекції .

3) Задачі Коші для масопереносу (грунту).

2) Визначення масопереносу (по визначеному полю швидкості). 17

$$\vec{V}(x, y, t) = (u_\infty, v_\infty) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^{n(t)} \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t), y_i^p(t))$$

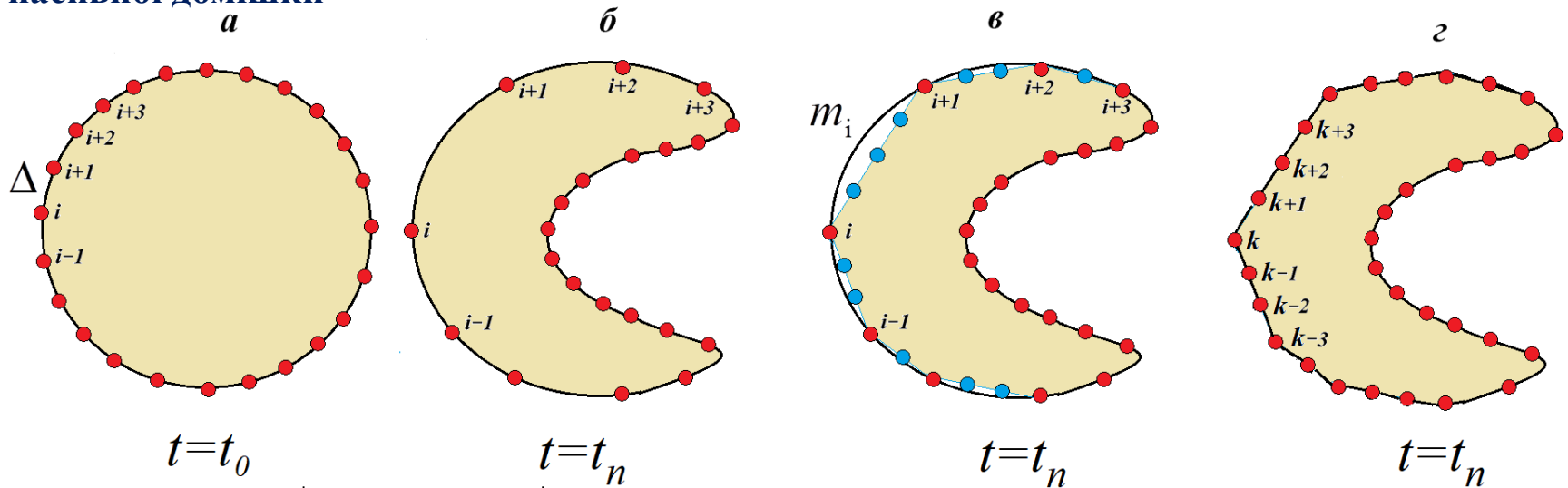
Задачі Коші ставиться для **процесу адвекції- процесу** переносу пасивної домішки.

Задачі Коші ставиться для кожної $i = 0, 1, 2, 3, 4, \dots$ маркованої частинки, яка визначає контур, що охоплює пляму пасивної домішки

$$\begin{cases} \frac{d\vec{r}_i}{dt} = \vec{V}(\vec{r}_i, t) \\ \vec{r}_i(t_0) = \vec{r}_{0i} \quad i = 0, 1, 2, 3, 4, \dots \end{cases} \quad (48)$$

$$\vec{r}_i(t_0) = \vec{r}_{0i} \quad i = 0, 1, 2, 3, 4, \dots \quad (49)$$

Схема застосування лінійної інтерполяції при редискретизації контуру, який охоплює пляму пасивної домішки

$$\Delta = \max_i |\vec{r}_i(t_0) - \vec{r}_{i+1}(t_0)| \quad (50)$$

$$\forall t_n, \exists m_i : \{2\Delta < |\vec{r}_i(t_n) - \vec{r}_{i+1}(t_n)| \leq (m_i + 1)\Delta, i = 1, \dots, M(t_n)\} \quad (51)$$

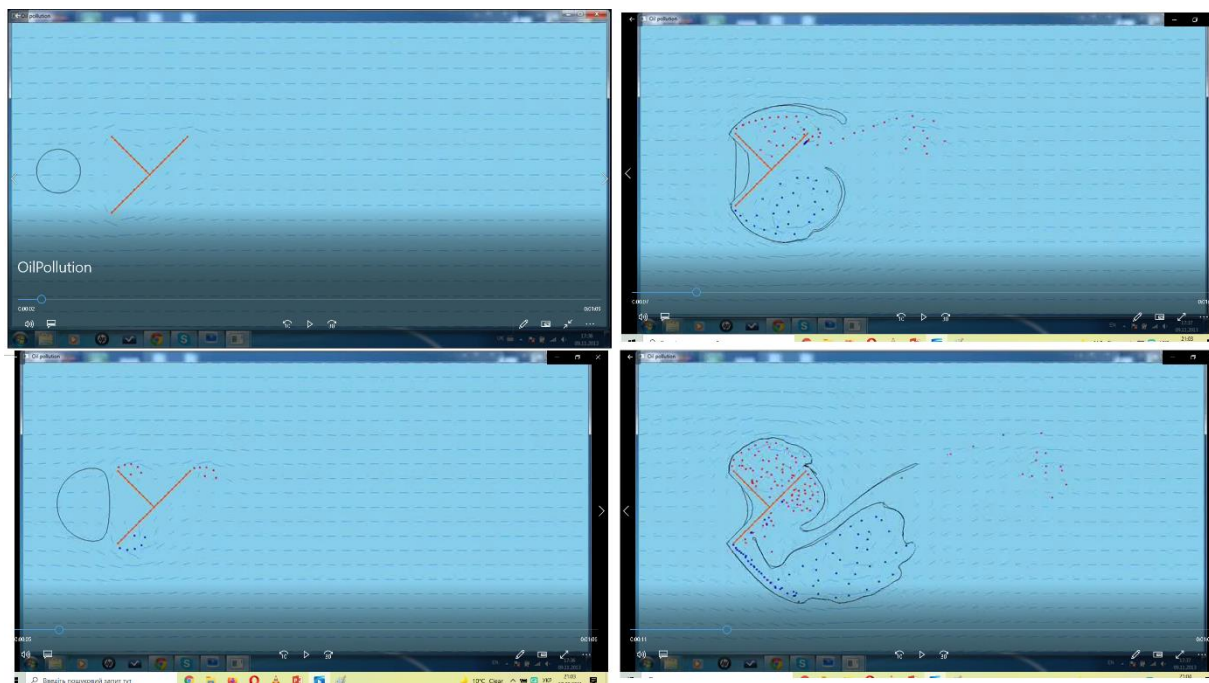
Визначення масопереносу (по визначеному полю швидкості).

$$\vec{V}(x, y, t) = (u_{\infty}, v_{\infty}) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^{n(t)} \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t), y_i^p(t))$$

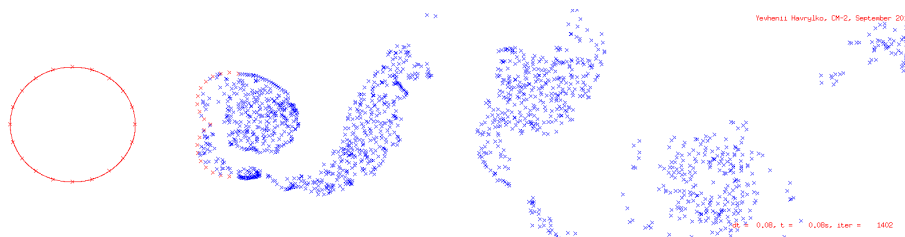
Тестове моделювання процесу адвекції навколо перешкод різної форми («У», «З»)

A)

$$\begin{cases} \vec{r}_i(t_{n+1}) = \vec{r}_i(t_n) + \vec{V}(\vec{r}_i, t_n) \Delta t \\ \vec{r}_i(t_0) = \vec{r}_{0i}, \forall i \end{cases}$$

Б)

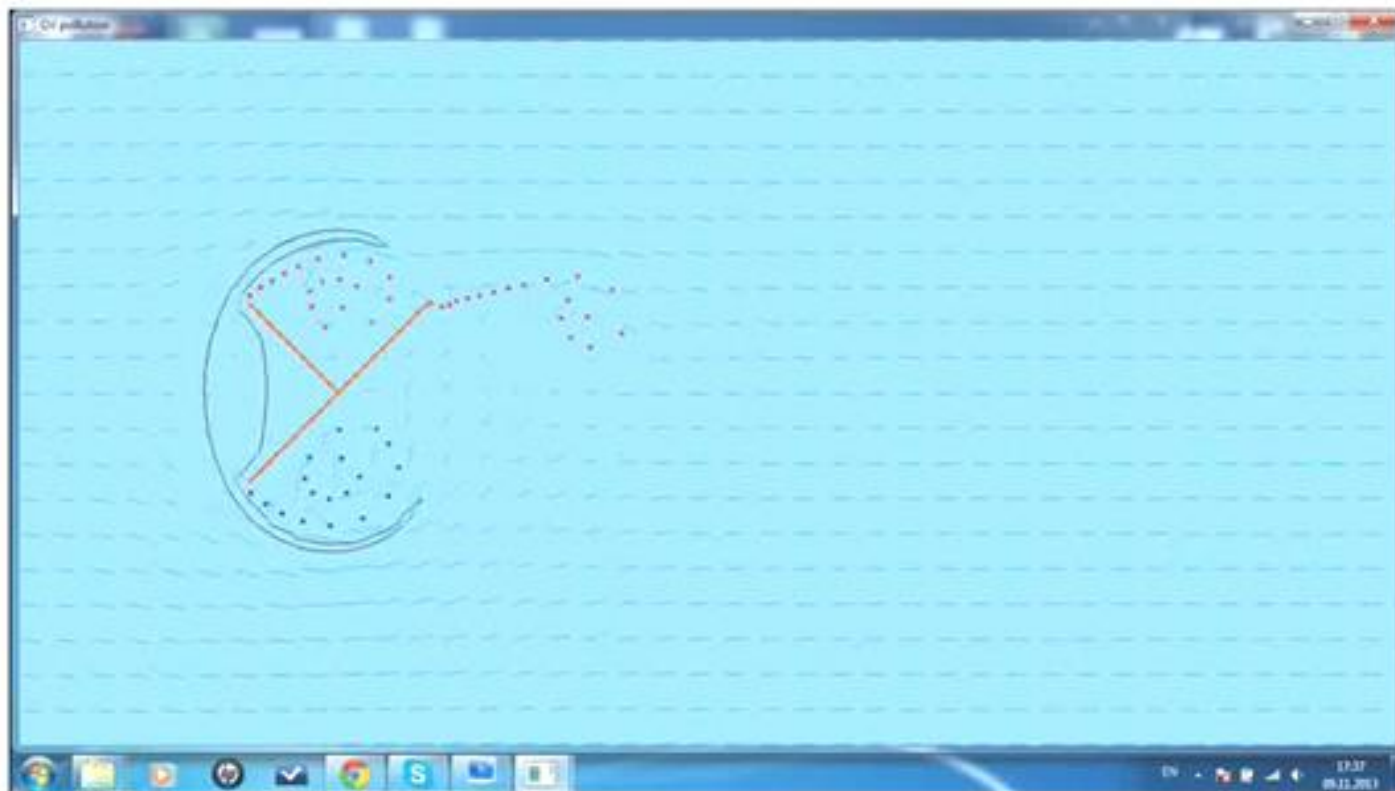

Визначення масопереносу (по визначеному полю швидкості).

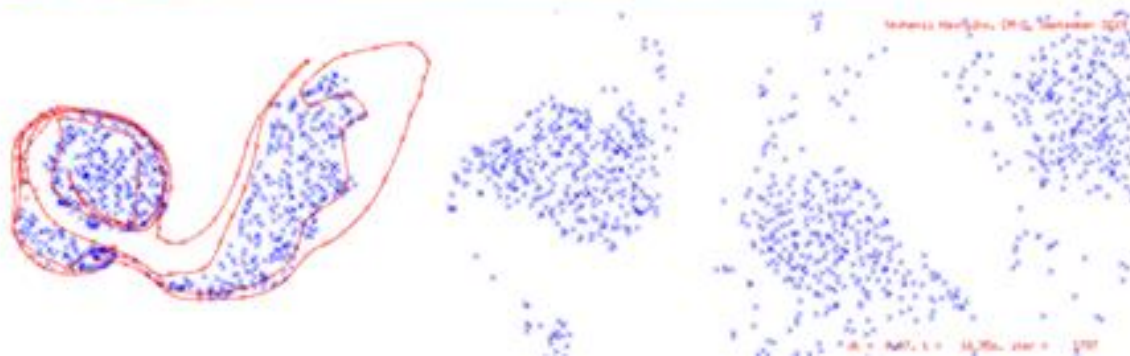
$$\vec{V}(x, y, t) = (u_{\infty}, v_{\infty}) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^{n(t)} \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t), y_i^p(t))$$

Тестове моделювання процесу адвекції навколо перешкод різної форми («У», «З»)

А)

Б)

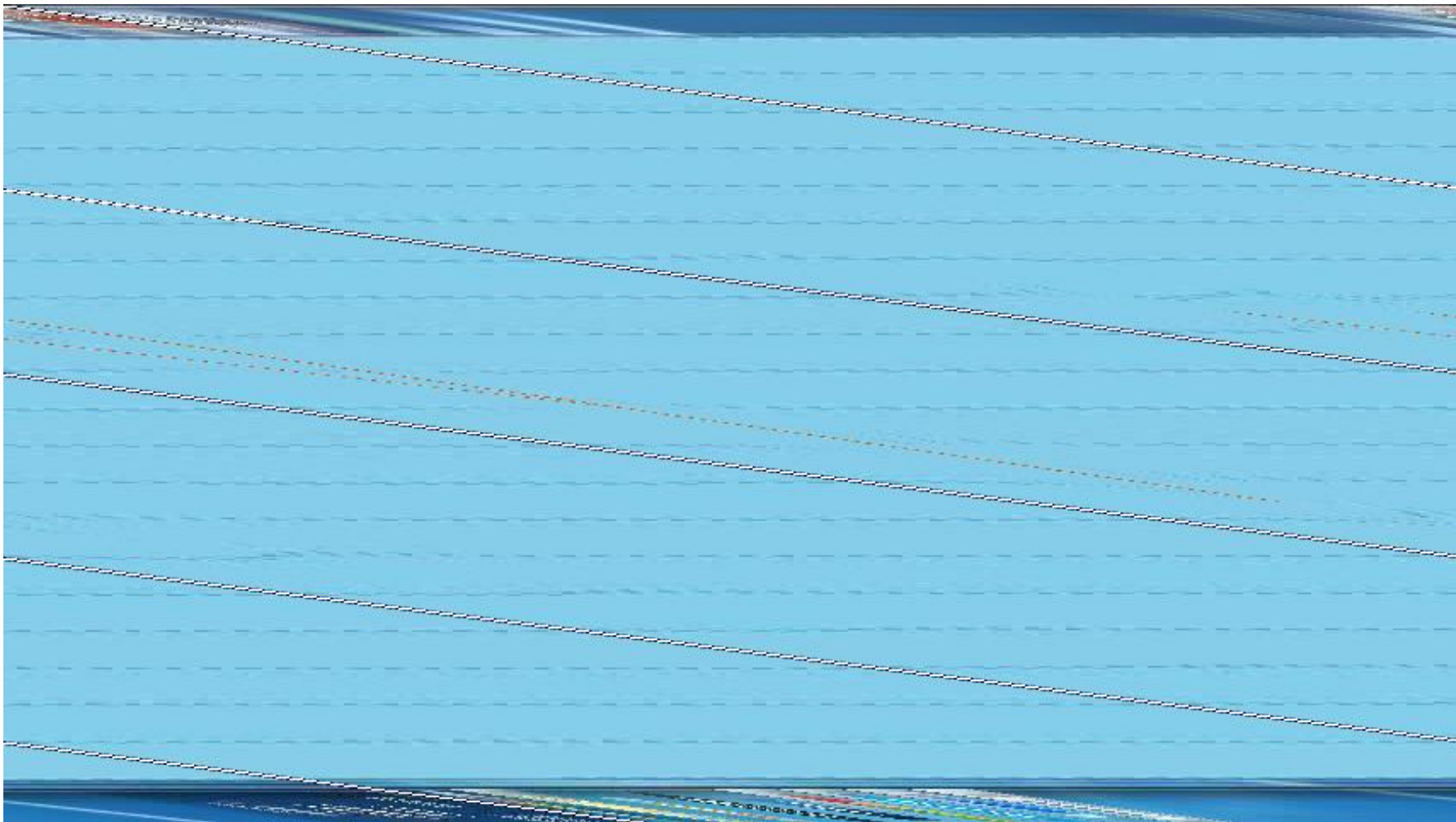

Визначення масопереносу (по визначеному полю швидкості).

$$\vec{V}(x, y, t) = (u_{\infty}, v_{\infty}) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^{n(t)} \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t), y_i^p(t))$$

Тестове моделювання процесу адвекції навколо перешкод різної форми («У»)

А)

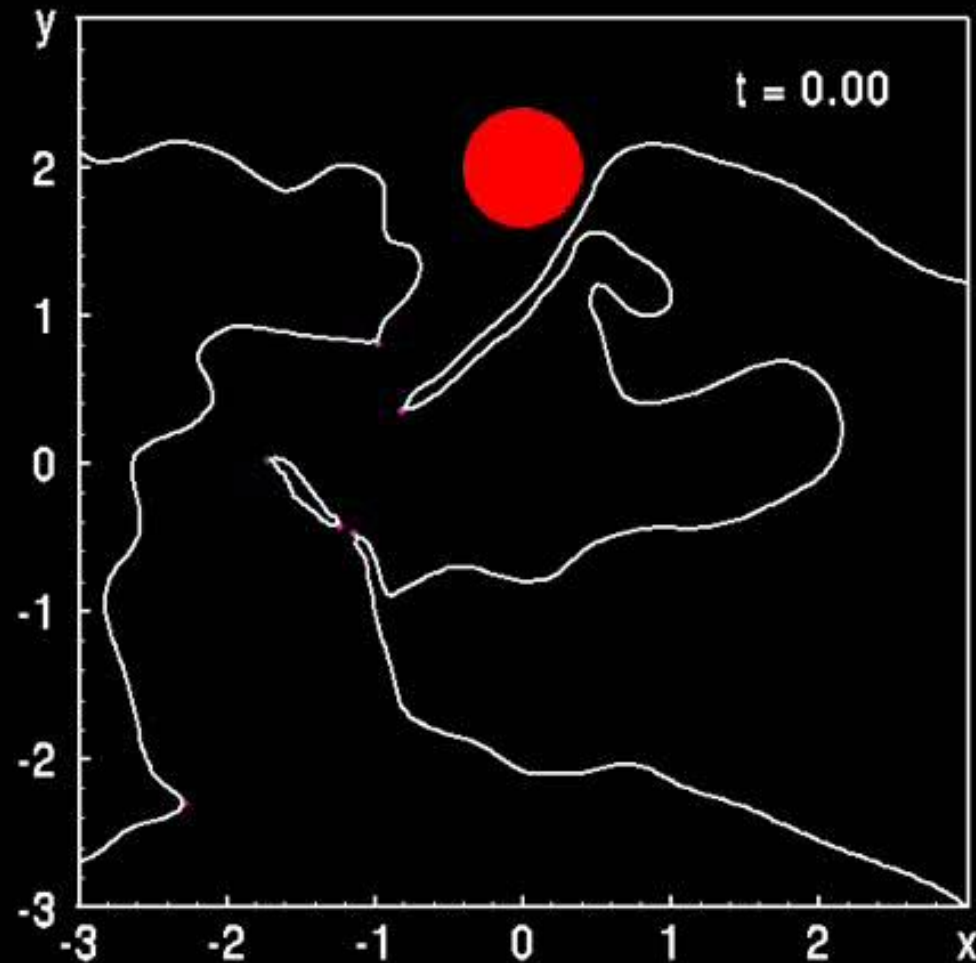
$$\vec{V}(x, y, t) = (u_{\infty}, v_{\infty}) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^{n(t)} \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t), y_i^p(t))$$

Б) Тестове моделювання процесу адвекції навколо перешкод різної форми («З»)

Моделювання розповсюдження забруднювача в акваторії

3) Визначення масопереносу (по відомому полю швидкості).

$$\vec{V}(x, y, t) = (u_{\infty}, v_{\infty}) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^{n(t)} \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t), y_i^p(t))$$

Масоперенос: Задачі Коші (рух ґрунту навколо перешкоди)

$$\begin{cases} \frac{d\vec{r}_i}{dt} = \vec{W}(\vec{r}_i, t) \\ \vec{r}_i(t_0) = \vec{r}_{0i} \end{cases} \quad (52)$$

(53)

$$\vec{W}(r_i, t) = \begin{cases} \alpha \vec{V}(\vec{r}_i, t), \alpha < 1, \text{ як } |V(r, t)| > \beta V_{\infty}, \beta > 1; \\ 0, \text{ як } |V(r_i, t)| \leq \beta V_{\infty}, \beta > 1. \end{cases} \quad (54)$$

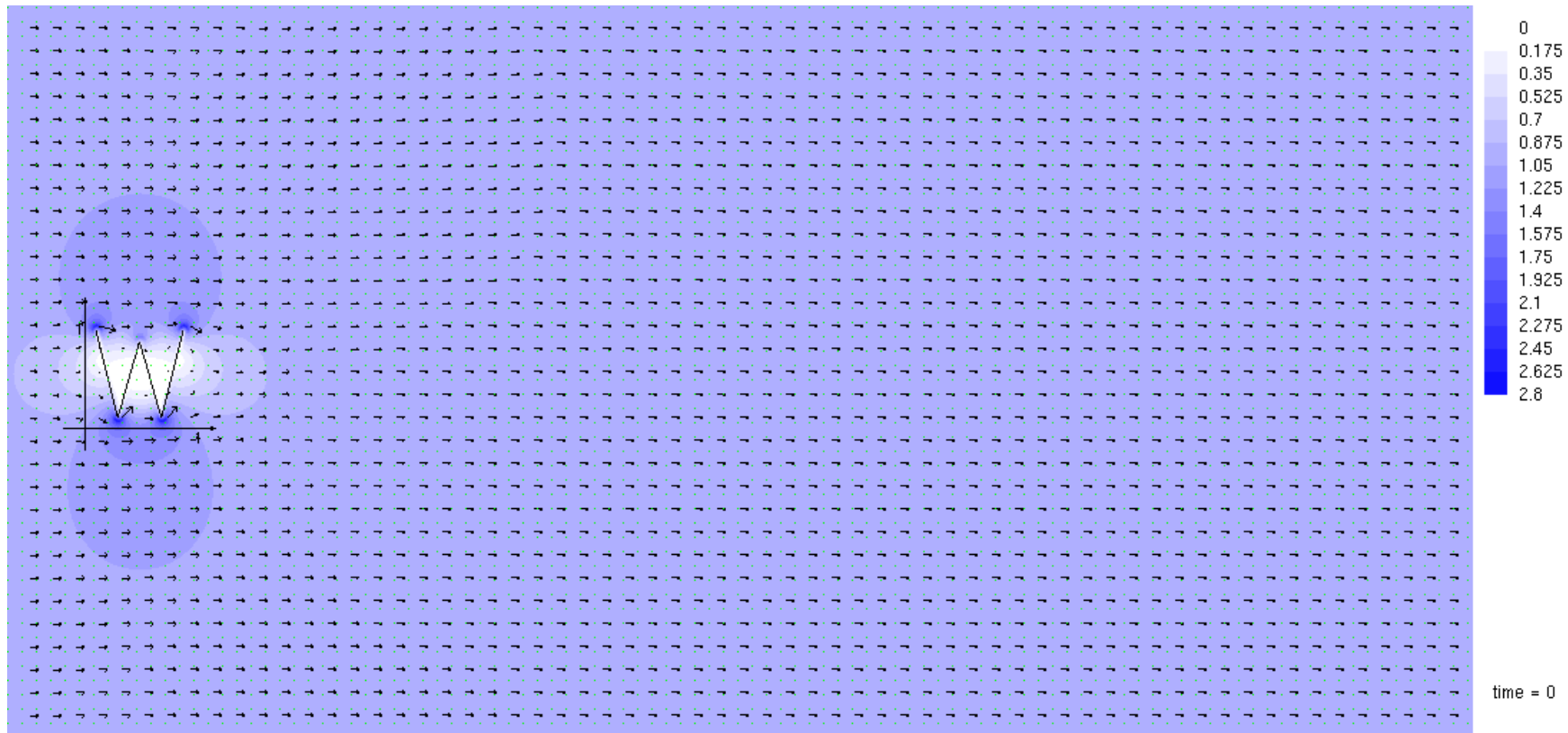
3) Визначення масопереносу (по відомому полю швидкості):

$$\vec{V}(x, y, t) = (u_\infty, v_\infty) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t) \vec{V}(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^{n(t)} \gamma_i^p \vec{V}(x, y, x_i^p(t), y_i^p(t))$$

Задачі Коші (масоперенос ґрунту)

$$\begin{cases} \frac{d\vec{r}_i}{dt} = \vec{W}(\vec{r}_i, t) \\ \vec{r}_i(t_0) = \vec{r}_{0i} \end{cases} \quad \vec{W}(r_i, t) = \begin{cases} \alpha \vec{V}(\vec{r}_i, t), \alpha < 1, \text{ як } |V(r, t)| > \beta V_\infty, \beta > \beta_0; \\ 0, \text{ як } |V(r_i, t)| \leq \beta V_\infty, \beta > \beta_0. \end{cases}$$

Моделювання масопереносу навколо перешкоди у вигляді літери W. $\alpha = 0,3; \beta_0 = 2$.

Визначення масопереносу (по відомому полю швидкості).

$$\forall t_{n+1} : \vec{V}(x, y, t_{n+1}) = (u_{\infty}, v_{\infty}) + \sum_{j=1}^M \Gamma_j(t_{n+1}) \vec{V}_j(x, y, x_{0j}, y_{0j}) + \sum_p \sum_{i=1}^{n+1} \delta_i^p \vec{V}_i^p(x, y, x_i^p(t_{n+1}), y_i^p(t_{n+1}))$$

Розв'язання задачі Коші (масоперенос ґрунту навколо перешкоди- W):

$$\begin{cases} \vec{r}_i(t_{n+1}) = \vec{r}_i(t_n) + \vec{W}(r_i, t_n) \Delta t \\ \vec{r}_i(t_0) = \vec{r}_{0i}, \forall i \end{cases}$$

$$\vec{W}(r_i, t) = \begin{cases} \alpha \vec{V}(\vec{r}_i, t), \alpha < 1, \text{ як } |V(r, t)| > \beta V_{\infty}, \beta > 1; \\ 0, \text{ як } |V(r_i, t)| \leq \beta V_{\infty}, \beta > 1. \end{cases}$$

